

Nationalekonomiska institutionen
John Hassler

Tentamen på grundkursen, NE1400 Moment: Makroteori 5 p.

Lördagen den 24 mars 2007

Tentamen består av två delar om tillsammans 100 poäng. Om du klarat dugga 1 behöver du inte göra del A utan har 20 poäng tillgodo i credit.

För dem som gör del A, fordras på denna del 7 av 12 rätta svar vilket ger 20 poäng. Färre än 7 rätta svar ger 0 poäng på del A. Svara på bifogad svarsblankett! Riv av svarsblanketten och lämna bara in den. Ringa gärna först in dina svar på frågeblanketten för att försäkra dig om att det blir rätt på svarsblanketten.

Del B består av 4 öppna frågor som vardera ger 0-20 poäng. Använd separata pappersark för varje frågas svar. Skriv namn, personnummer och frågans nummer på varje blad. Besvara inte mer än en fråga på samma blad.

Endast det totala antalet poäng har betydelse för tentamensbetyget. Följande betygsgränser gäller. A:90-100, B:75-89, C:60-74, D:50-59, E:40-49, FX:30-39 samt F:0-30. De två lägsta betygen: FX och F innebär underkänt. Betygen A och B motsvarar VG.

Observera att rätt besvarad fråga vid en tentamen aldrig kan räknas tillgodo vid omtentamen.

Rätta svar på flervalsfrågorna anslås på <http://hassler-j.iies.su.se/> (eller via <http://hassler.se>). Resultat anslås senast den 15 april.

Skrivtid: 5 timmar. Utnyttja skrivtiden och håll kontakt med klockan. Inga tillbehör förutom papper och penna är tillåtna. LÄS FRÅGORNA NOGA! Notera särskilt ord som ökar/minskar, förbättras/försämras om det står BNP eller BNP per capita och frågan avser förändringar eller nivå på t.ex. inflation eller arbetslöshet.

Lycka till!

Del A

- i. Antag att en ekonomi bara producerar bilar och att man år 2005 producerade 10 bilar som vardera kostade 200 000 kronor. År 2006 gjordes ett modellbyte och de nya bilarna bedömdes ha en bättre kvalitet som gjorde att de var värda 5% mer den tidigare modellen. År 2006 tillverkades 10 bilar av den nya sorten och deras pris var 220 000 styck. *Vad är real BNP år 2006 om 2005 är basår?*
- Real BNP är 1,9 miljoner.
 - Real BNP är 2,0 miljoner.
 - Real BNP är 2,1 miljoner.
 - Real BNP är 2,2 miljoner.
 - Real BNP är 2,3 miljoner.
- ii. *Vilket/vilka av följande påståenden är korrekt.*
- Om riksbanken köper obligationer av den privata sektorn ökar den inhemska penningmängden.
 - Om riksbanken köper utländsk valuta av den privata sektorn ökar den inhemska penningmängden.
- Både 1 och 2.
 - Bara 1.
 - Bara 2.
 - Vare sig 1 eller 2.
- iii. *Vad av följande skiftar IS-kurvan.*
- Ökad autonom konsumtion.
 - Ökade skatter.
 - Ökad penningmängd.
- Endast 1.
 - Endast 2.
 - Endast 3.
 - Endast 1 och 2.
 - Endast 1 och 3.
 - Endast 2 och 3
 - Både 1, 2 och 3..

iv. Vilket av följande skiftar AS-kurvan?

1. Sänkt förväntad prisnivå.
2. Högre arbetslöshetsersättning.
3. Sänkt konkurrenstryck på varumarknaden (högre prispåslag).
 - a) Endast 1.
 - b) Endast 2.
 - c) Endast 3.
 - d) Endast 1 och 2.
 - e) Endast 1 och 3.
 - f) Endast 2 och 3.
 - g) Både 1, 2 och 3.
 - h) Ingen av 1, 2 och 3.

v. Antag att Federal Reserve minskar penningmängden. Enligt de empiriska undersökningar som redovisas i Blanchard, vilket av följande påståenden beskriver bäst effekterna av detta på två års sikt?

- a) BNP faller omedelbart för att därefter stiga. Priserna är oförändrade. Arbetslösheten ökar och förblir hög.
- b) BNP faller gradvis över perioden. Priserna faller omedelbart och förblir låga. Arbetslösheten ökar och förblir hög.
- c) BNP faller gradvis över perioden men återhämtar sig något mot slutet av perioden. Priserna är oförändrade i början men faller något mot slutet av perioden. Arbetslösheten ökar men faller tillbaka mot slutet av perioden.
- d) BNP faller omedelbart för att därefter stiga. Priserna faller omedelbart men återhämtar sig mot slutet av perioden. Arbetslösheten ökar och förblir hög.

vi. Antag i denna fråga att aggregerad varuefterfrågan ges av

$$Z = C(Y - T) + I + G$$

där Y är produktion/inkomst, I investeringar och G offentlig konsumtion och där konsumtionsfunktionen specificeras till

$$C(Y - T) = c_0 + c_1(Y - T)$$

Sätt $c_0=1$, $c_1=0.5$, $T=0.5$ och $I=0.25$ och $G=0.5$.

Vad är produktionen i jämvikt på varumarknaden?

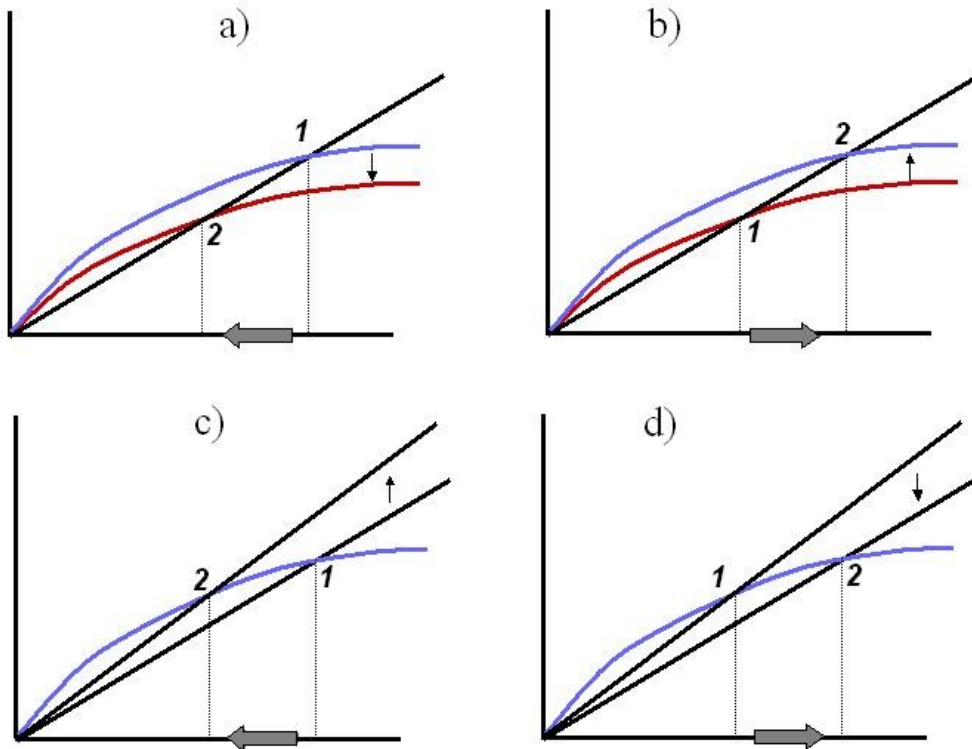
- a) 1.5 b) 0.75 c) 3 d) 1.75

vii. Antag att investeringarnas räntekänslighet minskar, dvs en given ränteförändring får mindre effekt på investeringsefterfrågan. Vad händer i IS-LM och AS-AD-modellerna? (Tips: Använd IS-LM modellen för att härleda AD-kurvan).

- a) IS-kurvan blir mindre brant och AD-kurvan blir mindre brant.

- b) IS-kurvan blir mer brant och AD-kurvan blir mer brant.
 - c) IS-kurvan blir mer brant och AD-kurvan blir mindre brant.
 - d) IS-kurvan blir mindre brant och AD-kurvan blir mer brant.
 - e) IS-kurvan blir mindre brant men AD-kurvan påverkas inte.
 - f) IS-kurvan blir mer brant men AD-kurvan påverkas inte.
- viii. Använd AS-AD modellen för att bestämma följande fråga. Antag att inflationsförväntningarna stiger (den förväntade prisnivån går upp). *Vad händer?*
- 1) Inflationen ökar, dvs priserna blir högre än de skulle varit utan skiftet i förväntningar.
 - 2) Om den förväntade prisnivån ökar med 2% så ökar den faktiska prisnivån med mindre än 2 %.
 - 3) Sysselsättningen ökar.
- a) Endast 1, men inte 2 och 3 är sanna.
 - b) Endast 2, men inte 1 och 3 är sanna..
 - c) Endast 3, men inte 1 och 2 är sanna.
 - d) Endast 1 och 2, men inte 3 är sanna.
 - e) Endast 1 och 3, men inte 2 är sanna.
 - f) Endast 2 och 3, men inte 1 är sanna.
 - g) Samtliga påståenden är sanna.
 - h) Inga påståenden är sanna.
- ix. Antag att regeringen för en expansiv finanspolitik genom att öka den offentliga konsumtionen samt att arbetslösheten i utgångsläget är på sin naturliga nivå. *Använd AS-AD modellen för att analysera följande påståenden om vad som händer på medellång sikt.*
- 1) Produktionen återgår på sikt till sin ursprungliga nivå.
 - 2) Privat konsumtion återgår sikt till sin ursprungliga nivå.
 - 3) Investeringarna återgår på sikt till sin ursprungliga nivå.
- a) Endast påstående 1 är sant.
 - b) Påstående 1 och 2 är sanna och 3 är falskt.
 - c) Påstående 1 och 3 är sanna och 2 är falskt.
 - d) Samtliga påståenden är sanna.
 - e) Inga påståenden är sanna.
- x. Ange korrekt fortsättning på följande påstående. *Enligt vår IS-LM modell leder en given räntesänkning till en stor ökning av produktionen om*
- a) investeringarna har hög räntekänslighet.
 - b) investeringarna har låg räntekänslighet.
 - c) penningmängdsefterfrågan har hög räntekänslighet
 - d) penningmängdsefterfrågan har låg räntekänslighet.
 - e) offentlig konsumtion har hög räntekänslighet.
 - f) offentlig konsumtion har hög räntekänslighet.

xi. **Solow-modellen.** Det diskuteras ibland att införa ett fullt fonderat pensionssystem istället för det nuvarande som till största delen är av fördelningstyp (pensionsinbetalningarna går direkt till pensionärerna och investeras alltså inte). Vilket av nedanstående diagram illustrerar bäst vad som händer om en sådan reform genomförs?

xii. Följande påståenden jämför arbetslösheten i USA och EU 15 (dvs förutom de 10 nyaste medlemmarna). Vilket är det korrekta?

- Arbetslösheten var högre i USA såväl under 60-talet som 90-talet.
- Arbetslösheten var högre i EU såväl under 60-talet som 90-talet.
- Arbetslösheten var högre i EU under 60-talet och högre i USA under 90-talet.
- Arbetslösheten var högre i USA under 60-talet och lägre i USA under 90-talet.

Del B

Fråga 2 (20 poäng)

Beakta makromodellen med 45-gradersdiagrammet. Antag att den autonoma privata konsumtionen är 100 och de exogent givna privata investeringarna är 200. Den offentliga konsumtionen (också den exogent given) är 200. Det totala skatteuttaget är 300 och transfereringarnas storlek är 100. Den marginella konsumtionsbenägenheten är 0,5. Hur stor är BNP i jämvikt? Hur stor är multiplikatorn? Hur stor andel av den totala privata konsumtionen finansieras av transfereringar?

Antag nu att den marginella konsumtionsbenägenheten i stället är 0,75. Hur stor blir då BNP i jämvikt?

Fråga 3 (20 poäng)

Analysera effekterna på produktion, prisnivå och ränta på kort och medellång sikt av att regeringen genomför en skattechöjning utan att motsvarande utgiftsökning genomförs. Var noga med att tydligt ange vad som sker på kort resp medellång sikt. Beakta särskilt effekten på privata investeringar.

Fråga 4 (20 poäng)

Visa med hjälp av lämpliga diagrammatiska verktyg vad som sker med den naturliga arbetslösheten om konkurrensförhållandena på varumarknaden hårdnar (= företagets monopolmakt minskar). Analysera också effekterna på prisnivå och produktion samt skilj här på kort och medellång sikt.

Fråga 4 (20 poäng)

Utgå ifrån Solowmodellen. Antag att det sker varken någon befolkningstillväxt eller något teknologiskt framåtskridande (= betrakta arbetskraft och teknologi som konstanta). På vilka sätt kan vi då enligt modellen få temporär negativ tillväxt? Antag att ekonomin i utgångsläget befinner sig i steady-state.

SVARSBLANKETT DEL A

Kryssa för rätt svarsalternativ. Endast ett alternativ ska anges på varje fråga. Lämna endast in denna blankett. Oklara svar, t.ex. om fler än 1 alternativ kryssats för, räknas som felaktigt svar.

Namn:

Personnummer:

Fråga 1.

i.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
ii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
iii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
iv.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
v.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
vi.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
vii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
viii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
ix.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
x.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
xi.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
xii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐